

במקומות
 שהייתי בהם
חל איסור חמור
 להתייחס
 ברצינות
לימני

עדי בן ישי // צילום: אביטל הירש

היא גדלה על עקרונות המרקסיזם, אחזה באדיקות בדעות שמאלניות ובזה לכל מי שנטה ימינה. רק החזרה המאוחרת אל עולם האקדמיה והחשיפה לדעות אחרות ברשתות החברתיות פקחו את עיניה וגרמו לה להפוך את דעותיה ב־180 מעלות. דלית לאוב־סוטר, מי שהקימה את 'פורום קפה שפירא' ומוכרת בשם העט "גלי בת חורין", בשיחה מרתקת על פילוסופיה, פוסט מודרניזם, פרוגרסיביות, פמיניזם ודת

ב

שנים האחרונות התגבשה במדינת ישראל קבוצה אינטלקטואלית של אנשי ימין חילונים העומדים

בחזית המאבק בפוסט מודרניזם על שלל צורותיו. בין השמות הידועים ניתן למצוא את ד"ר גדי טאוב, עירית לינור, שפי פז, עו"ד נעמה סלע, ד"ר רונית דרור ועוד.

אנשי המרכז התל אביביים הללו הפכו בעיני רבים לבני ברית של הציבור הדתי לאומי בקידום תפיסת עולם לאומית, יהודית ומשפחתית. הם רהוטים, מנסחים את מסריהם בביטחון ומדברים בשפה שמקרכת גם את הציבור הכללי אל משנתם האידיאולוגית. בעידן שבו פרוגרסיביות משווקת באגרסיביות, הפצת ימניות ושמרנות הפכה למשימה חשובה לא פחות מהפצת יהדות.

אני פוגשת את אחת מהעומדות בחזית המאבק המדובר, דלית לאוב־סוטר, הידועה יותר בשם העט גלי בת חורין. גם חמש שעות של ריאיון לא היו מספיקות לה לפריסת כל תפיסת עולמה. בכל אחד מהנושאים העולים בשיחה בינינו היא מצטיגה משנה סדורה, מעמיקה עד היסוד ונמנעת מלדקלם סיסמאות. בתור מי שבולעת ספרי

פילוסופיה מגיל 14, למדה שני תארים בתחום ואת הראשון אף סיימה בהצטיינות, היא אוהבת את התבונה. המושגים השגורים בפיה מגיעים משפת הפילוסופיה: קיום, היגיון, מוסר, ידע, נשגב ועוד, אך אלו לא מפריעים לה להסתכל על החיים במבט קליל. "נולדתי כדי לצחוק ולהשתעשע", היא אומרת בחן, ומתבלת את דבריה באנקדוטות משעשעות ובבדיחות.

"המתנחלים היו עבורי מפלצות"

רבים מכירים אותה בתור יו"ר פורום קפה שפירא, ארגון ימני

עין שמר, כי הוא נותר נאמן למחנה של משה סנה שהפך קומוניסט, וכך הוא התגלגל לתל אביב. סבתא שלי פתחה חנות לתכשיטים ברחוב אלנבי ואבא שלי בא להחזיק את העסק."

"יש משהו מוזר בשמאלניות", היא קובעת. "אתה יכול גם לתמוך באידיאולוגיה וגם לקוות שהיא לעולם לא תפרח. אבא שלי מצד אחד בו למרקסיזם, ומצד שני זה היה חלק מהזהות שלו."

בילדותה ובנעוריה עשתה להוריה חיים לא קלים. "מבחינת אמא שלי היו לה עשרה בנים, שזו בעצם אני. הייתי גרועה יותר מעשרה בנים. חייתי בשביל להצדיק את ההגדרה הזו, והיא מצאה חן בעיניי. הייתי תמיד תחת עיניהם הפקוחות של הוריי, שגוננו עליי יתר על המידה, לכן מרדתי והפכתי להיות פרא אדם."

אחרי שזרקו אותה מהצופים היא גילתה את השומר הצעיר. "חשבתי שאבא שלי ישמח, אבל הוא התחלחל בטענה שישטפו לי את המוח שם. אני לא חיפשתי אידיאולוגיה. רציתי חברים, מחנות, כיף, צחוקים. היינו חבורה של חכמולוגים, אינטליגנטים ובעיקר -

"כשהייתי רווקה מישהו הכיר לי בחור. הלכנו בבוגרשוב, הזמנו חומוס והוא סיפר שהוא מגיע לאזור הזה הרבה, למצודת זאב. לא ידעתי אפילו מה זה, והוא אמר שזה מעוז הליכוד. קמתי, ניגבתי את השפתיים במפית, זרקתי אותה לקערת החומוס ויצאתי עם האופנוע שלי. זה היה היחס"

כולם היו פועלים. הבנתי שאנחנו לא שייכים לנרטיב הגדול של ישראל, של הפועלים, של האיכר שחורש באדמה. לא היינו חלק מהסוציאליזם של העבודה והעמל. הייתה לנו פריווילגיה להיות מחוץ לסיפור."

לאוב־סוטר נזכרת באנקדוטות קטנות הממחישות את תחושת השוני שליוותה אותה במשך שנות ילדותה. "בשנות השישים כל ילדי ישראל קיבלו מבנק הפועלים קלמר של 'דן החסכן', שלמעשה היה סמל מעמד. לכולם היה את הקלמר הזה, ורק לי היה קלמר עם 200 טושים שדוד שלי שלח מגרמניה. כולם היו

שייכים לארגון הפועלים, האבות האחרים היו יוצאים עם סרבל כחול, ורק אבא שלי היה יוצא עם חליפה לחנות התכשיטים. "אבא שלי היה קומוניסט, והוא לימד אותי את עקרונות המרקסיזם", היא מספרת. "אחרי שגילו שסטלין היה רוצח המונים זרקו את אבא שלי בבעיטה מקיבוץ

מתנשאים. אנחנו הנאורים, שוחרי השלום, הפלורליסטים, וכל השאר מפגרים אחרינו. הדתיים היו בעינינו המתנשאים, והתנשאו מעליהם כי זו הייתה התנשאות 'צודקת'. חשבנו שאנחנו הכי טובים מכולם". על השנים שלה בשמאל היא מספרת בעזרת מעשה שהיה. "כשהייתי רווקה מישהו הכיר לי

◀ נולדה לצחוק. לאוב־סוטר במשרדי הפורום

שהיא בשיא פריחתה, פועלת במרץ בזירה הציבורית ולא נרתעת ממתנגדיה.

האקטיביזם החברתי, היא מספרת, ניצת בה כבר מילדות. "נולדתי במרכז תל אביב, בגיל 5 וחצי היו מהומות סוציאליות של סטודנטים בכל המערב. בזמן המהומות ישבתי על המדרגות בכניסה לביתי, ואני זוכרת את הרגע שבו הרגשתי שיש כאן סיפור שאני לא שייכת אליו".

למה לא שייכת? "בית הוריי היה בורגני מאוד. הייתה לנו חנות תכשיטים והיינו עשירים, אבל סביבנו בשכונה

העוסק בהסברה ומקיים על בסיס שבועי הרצאות ומפגשים בהשתתפות עיתונאים, משפטנים, אנשי חינוך, פעילים פוליטיים ונבחרי ציבור. בנוסף להיותה מנהלת הפורום היא עורכת ספרותית, מתרגמת, בלוגרית ופובליציסטית.

מאחורי כל הטייטלים הפומפוזיים, לאוב־סוטר (58) מגדירה את עצמה בפשטות ובקריצה בתור "תל אביבית שגרה בכפר סבא". היא אמא לשלושה ילדים, אלון, אביב ואלה. "כולם באות א', הסדרה הבאה תתחיל באות ב'", היא מתלוצצת. נראה

רעלה

נשות יד לאחים מסירות את הרעלה, ומספרות את הסיפור של האישה המתבוללת, מהתמימות, דרך הסייט ועד החילוץ.

רוצות לארגן ערב עוצמתי ומרגש?
הזמינו הרצאה מרתקת של נשות 'יד לאחים'
שיספרו לכן מכלי ראשון את הסיפור על הצלת נפש יהודית,
ממלחמת הרוע, מצפוני ההתבוללות ומגורל אכזר.

לפרטים והזמנות:

1-800-620-640

יד לאחים - לא מוותרים על אף יהודי

ערבי נשים | הרצאות | השתלמויות | סמנריונים

"הרמתי את הראש וחטפתי הלם. השמאל שגיליתי כבר לא היה שלי. באקדמיה נגמר לי החשק לצחוק. הכרתי את המרקסיזם, אבל רק אז גיליתי שיש בו יסודות מפלצתיים ושהוא מגוחך בכמה שהוא סותר את עצמו. שום דבר לא היה הגיוני, ולקח לי חמש שנים לגלות את זה"

◀ חזרה לאקדמיה במטרה לחקור הומור, ומצאה את עצמה צוללת אל נושאים רציניים ביותר. אילוסטרציה

"אבל פתאום בפייסבוק נחשפתי לאוכלוסייה שהשמות שלה הם אבוטובול, מזרחי, אבוחצירא. לא חשבתי שהם ואני אותם בני אדם. פתאום ראיתי שהם חכמים, משכילים, יודעים דברים. פתאום הסכמתי איתם. התחלתי להיפתח ולשמוע קולות ימניים. עד אז - 'קול בימני ערווה'. במקומות שהייתי בהם חל איסור חמור להתייחס ברצינות לימני."

פייסבוק פתח בפניה גם ידע שנעלם מעיניה עד אז. "שרית שץ, קיבוצניקית מקיבוץ שריד, התחילה להביא את מה שהערבים אומרים בערבית בארץ ובעולם. ראיתי אנטישמיות רצחנית, נאצית, ובאובססיביות חיפשתי את הסרטונים. היו כאלה בכמויות. ראיתי הפגנות של מיליארים שקוראים מוות ליהודים, או צילומים מהשואה שמשווים את מה שאנחנו עושים לערבים ועוד. אז

ובגידול ילדיה, ובאופן טבעי היא התנתקה מהמתרחש במדינה. כמעט שני עשורים חלפו עד לנקודת המפנה שגלגלה אותה אל המקום שבו היא נמצאת כיום. "חזרתי לאקדמיה בגיל 50, אחרי שהילדים גדלו, במטרה להיות חוקרת הומור. הרמתי את הראש וחטפתי הלם. השמאל שגיליתי כבר לא היה שלי. באקדמיה נגמר לי החשק לצחוק. הכרתי את המרקסיזם, זה נושא שאני שוחה בו מהבית, אבל רק אז גיליתי שיש בו יסודות מפלצתיים ושהוא מגוחך בכמה שהוא סותר את עצמו. שום דבר לא היה הגיוני, ולקח לי חמש שנים לגלות את זה."

בעוד עולם האקדמיה אכזב, גילתה לאוביסוטר יקום מקביל שלא הכירה, בדמות הרשת החברתית. "בתור אחת ששרתה בעולם האינטלקטואלי, זה היה נראה לי בזבוז זמן", היא מודה,

בחור. גרתי בקינג ג'ורג' והוא בא לאסוף אותי. הלכנו בבוגרשוב, הזמנו חומס, והבחור סיפר שהוא מגיע לאזור הזה הרבה, למצודת זאב. לא ידעתי אפילו מה זה, והוא אמר שזה מעוז הליכוד. לא ידעתי שיש אנשים כאלה והגבתי בהלם, בתגובה הוא שאל אם אני מאלה שאוהבות ערבים. קמתי, ניגבתי את השפתיים במפית, זרקתי אותה לקערת החומס ויצאתי עם האופנוע שלי. זה היה היחס."

איפה רצח רבין תפס אותך?
"כמה ימים לפני רצח רבין רצינו להרחיב את המשפחה, ואחרי הרצח עבר לי החשק להתרבות. בכיתי על רבין כמו שלא בכיתי על אבא שלי שנפטר שנה קודם. עוד לא הייתי מעורה פוליטית, אבל היה נראה לי שנגמרה הציונות. הברברים השתלטו על רומא. המתנחלים היו עבורי המפלצות שמפגינות ברמת אביב ליד הבית של אמא שלי. כל מה שידעתי באותה תקופה היה שאני אסירת תודה על אוסלו ושרבין הביא שלום."

עולם הפוך
במשך שנים רבות הייתה לאוביסוטר עסוקה בקשיי פרנסה

התפכחתי מאוסלו". מרחץ הדמים ברחובות ישראל בימי אוסלו לא הספיק לך כדי להתפכח? אני שואלת בהתרגשות. "פחדתי להסתובב בקניונים או להסתובב בחופשיות מחשש שישחטו אותי, אבל אז לא קישרתי את הנעשה לסוגיה פוליטית", היא משיבה.

מתי בעצם הבנת שעברת צד?
 "התחלתי לכתוב הרהורי כפירה בפייסבוק, דיברתי שם עם עצמי ושאלתי שאלות. הייתי רוכבת על האופנוע, מההרת הרהורים, ובמשרד הייתי הופכת אותם לפוסט. במהלך מבצע צוק איתן העליתי פוסט תודה לבנימין נתניהו על ניהול אחראי של המערכה. בעקבות הפוסט זכיתי לגידופים ולחסימה של חבריי מהשמאל, אך באותו רגע גם נהיו לי אלף חברים חדשים".

לאובסטר הגיעה להבנה שקיימת קהילה של אנשים שחיים בסביבה של השמאל הפוליטי ומפחדים להישפך בתור ימין, והבינה שצריך להתאגר. "כתבתי פוסט, שאהיה בקפה שפירא בשכונת שפירא בתל אביב ביום ובשעה מסוימים. הגיעו לשם ארבעים אנשים, וככה נולד פורום קפה שפירא".

לאחר המפגש המכונן ההוא, נפתחה קבוצת פייסבוק לפורום. תוך זמן קצר הצטרפו אליה אלפי חברים והחלו להתנהל בה דיונים נוקבים ואינטלקטואליים.

איך הרגשת כשקיבלת כזה הד מסורף של הזדהות מהסביבה? "הייתי אסירת תודה ומלאה פליאה שאנשים מוכנים להקשיב לי. היו שם אנשים שבכל פרמטר בחיים הצליחו יותר ממני. כל האליטה של ישראל התקזזה לשם, ואז הבנתי שצריך לתת בית לכל הדבר הזה. התחלנו בכפר סבא, שלוש הרצאות בשבוע. התגבשו מרצים ושומעים קבועים שהפכו לקבוצה עם כוח מלוכד, עם שותפות גורל".

מה החזיק אתכם כלכלית?
 "ההרצאות לא הניבו מבחינה כלכלית, ורצינו לאפשר למרצים להתפרנס. אורי בן אמוץ ז"ל, שעד אז חשבתי שהוא ימין קיצוני ומופרע, אמר לי שנקים עמותה. שלוש שנים היו לי תירוצים עד שהקמנו מקום משלנו במתחם הבורסה ברמת גן. עד היום המקום מחזיק את עצמו עם שלוש הרצאות בשבוע, גם בזום, בחוגים מגוונים: אומנות, תרבות, מזרחנות, משפט, ביטחון ועוד".

אל עיסוקיה הפוליטיים והחברתיים, היא מגלה, הגיעה כמעט בטעות. "נסחפתי לסיפור

"תחושת קיפוח היא תפיסת עולם. בשביל האושר האישי שלי אני רוצה לחיות בלי קיטורים, עם לקיחת אחריות. אני גם לא סבורה שקופחתי מגדרית. לכל אדם יש את ההתמודדויות שלו מול אילוצי החיים, ואי אפשר לתלות את עיקר האשם על 'פטריארכיה' מדומיינת"

"ראיתי אנשישמיות רצחנית, נאצית, ובאובססיות חיפשתי את הסרטונים. היו כאלה בכמויות. ראיתי הפגנות של מיליארדים שקוראים מוות ליהודים. אז התפכחתי מאוסלו"

הפעילות הציבורית, איבדתי את ההומור", היא אומרת, על אף שלאורך הריאיון היא מצליחה להצחיק אותי לא מעט פעמים. "התבגרת, הבנתי שיש לי אחריות והתביישתי בהתנהגות הילדותית שלי לאורך השנים".

גדול, גדול ממני. יש בי פן שטותניקי שסובב סביב מעגלי ההומור. אף פעם לא עלה בדעתי לקחת את עצמי ברצינות גדולה מדי, כי הייתי בעמדה כזאת ששום דבר לא היה חשוב לי. אתה עומד מלמעלה ומסתכל על המציאות, אבל לא מעורב בה. גם החינוך של השומר הצעיר הוא כזה ששם אותך תמיד בעמדת המבקר, מעל המציאות, כולם טיפשים ואתה התודעה היחידה שמתפקדת. "לפני תשע שנים, עם תחילת

◀ פתאום בפייסבוק התחלתי להיפתח ולשמוע קולות ימניים, לאובסטר במפגש הראשון והמכון בקפה שפירא בתל אביב. למעלה: הפגנות אנטישמיות

תובנה לתובנה עד שהגענו למבנים החברתיים הקיימים. "אחרי היסטוריה של רעב, מחלות, מחסור ואלימות הצלחנו להגיע למבנים מפוארים של מדינות לאום, דמוקרטיה, הומניזם, ביעור הבערות, חופש ביטוי, ביעור הגזענות ומשפט תקין והוגן - לא בישראל כמוכן", מסייגת לאובסטר את התלהבותה לרגע. "כל זה צמח מתוך היסטוריה של רעיונות, ולא מתוך רעיון של אדם אחד שקבע מה צריך להיות. להגיד 'אני יודע איך העולם צריך להתנהל', כמו שעשה מרקס, זה פשע נגד האנושות. לגבי עצמי אני אוהבת רעיונות חדשים ונועזים, אבל החברה צריכה להתנהל בזהירות".

על הפרוגרסיביות, שמתקדמת בצעדים מהירים לקראת רפורמות חברתיות מרחיקות לכת, היא מתבטאת בחריפות. "פרוגרסיביות יש כשל לוגי, מוסרי. הם מציעים להרוס את כל מה שעשינו עד עכשיו, והם לא חושבים שזה רדיקלי, הם חושבים שזה מובן מאליו. אלו צעירים שלמדו בחוגים המגדר, שם הם קיבלו את הרושם שכל העולם וכל הרעיונות לגביהם שלהם. לתפיסתם צריך לתקן את בני האדם. התגובה שלהם היא תמיד הלם: 'את אמיתית?' ואני סוברת שאם אדם מסתכל בכזו פליאה, אז הוא לא מבין שמה שהוה בהשכלה ובתפיסה שלו בעייתי, והם עוד חושבים שהם המיינסטרים. באה מישהי שלמדה תואר במדעי הטיפשות וכל דבר אנושי זר לה. חוגי המגדר הם מטפשים, כי יוצאים מהם פחות חכמים ממה שנכנסים".

עניין של אג'נדה
 בשנים האחרונות השיח ברשתות החברתיות ובתקשורת ממהר לתייג אנשים אל אחת משתי הקטגוריות שנדמה שעתיד העולם מוטל לפתחן: שמרנות ופרוגרסיביות. לאובסטר, שנכנסת בעיני רבים בקלות לקטגוריה השמרנית, לא ממחרת לתייג את עצמה. "אני לא שמרנית", היא אומרת נחרצות. "יש הבדל בין לחשוב שהרעיונות החדשים הם שטויות, לבין לקבל את התפיסות השמרניות של פעם. אני לא מקבלת רעיונות חדשים כשהם לא טובים, ולא מכיוון שאני שמרנית. יש ערך לרעיונות שאנשים גיבשו במהלך הדורות. המין האנושי צבר ואסף

איך את רואה את הפמיניזם בדורנו?
 "ראיתי מישהי פמיניסטית שכתבה: 'במקום להגיד לי לא להתלבש בצורה חשופה, יותר פשוט שלא תאנסו'. ואני שואלת: לך מותר לעשות כל מה שאת רוצה ולו אסור לעשות כל מה שהוא

רוצה? ואם נשים מאמינות שאנחנו באמת חיות בתרבות של אונס, אז איך אתן שולחות את הבנות שלכן כמעט ללא בגדים? זו סתירה פנימית."

תקרות זכוכית ואפליה על רקע מגדרי הן המצאה?

"הכי קל להנחיל לבן אדם תחושת קיפוח. ברגע שהנחלת לו שהוא מקופח, הרסת לו את החיים לנצח. תחושת קיפוח שבאה מבחוץ מנחילה לקורבן נרטיב שהוא יכול להיות הרבה יותר ממה שהוא, אבל מישוהו רמס אותו. יש פסיכולוגים שאומרים למטופלים - אמה שלכם אשמה, וזהו. זה לנצח. תחושת קיפוח היא תפיסת עולם. בשביל האושר האישי שלי אני רוצה לחיות בלי קיטורים, עם לקיחת אחריות. אני גם לא סבורה שקופחתי מגדרי. לכל אדם יש את ההתמודדויות שלו מול אילוצי החיים, ואי אפשר לתלות את עיקר האשם על 'פטריארכיה' מדומינת".

לאחרונה הולכת ומתגברת הכתיבה האמגדרי. מה דעתך עליה?
"מי שמשתמש בכתיבה הזו, כמו דרושים. ו.ת או אתנן וכדומה, הוא בדיק כמו מי שמצמיד לעצמו לוגו של מפלגת הליכוד, או צלב קרס, או מגן דוד. השפה האמגדריה היא לוגו של אג'נדה. הרציונל מאחורי המצאת הכתב הזה הוא שהעברית היא שפה פטריארכלית, דכאנית וכובשת - כך טענו היוצרים שלה, וכל מי שטרם להטמיע אותה בתחילה. השימוש בשפה מתקף את האג'נדה גם אם מי שמשתמש בה לא מכיר אותה, ומפרש אותה כנחמדות אל נשים".

ימין מקרבת

לא פעם, המעבר לצידה הימני של המפה הפוליטית גורר בעקבותיו גם התקרבות למסורת ולשורשים היהודיים. מנהגים שבמחוזות אחרים יקבלו את הטייטל הלא מחמיא 'פנייה

הרצאות מפגשים ודיונים אינטלקטואליים. תמונות מתוך פעילות פורום קפה שפירא צילום: פלג לוי

"נסחפתי לסיפור גדול, גדול ממני. יש בי פן שטותניקי שסובב סביב מעגלי ההומור. אף פעם לא עלה בדעתי לקחת את עצמי בריניות גדולה מדי"

דתית' מתגלים פתאום באור אחר, כמבטאים מורשת, תרבות והיסטוריה.
באיזה אופן המעבר שלך לימין קירב אותך למסורת?
"אגיד זאת בצורה הכי ישירה: אני לא רוצה למצוא אמונה, כי אם אמצא, אצטרך לשנות פרדיגמה. כשאני מחפשת בתוכי ושואלת אם יש לי תחושה של הנשגב, אני ריקה מזה. מבחינתי החיבור למסורת הוא הגות. פתאום גיליתי כמה העם שלנו חכם. מלמדים את הילדים שלנו תורה, משנה ותלמוד מגיל 5, מחדדים את ההבנה ואת האינטואיציות לגבי סוגיות משפט ומוסר, וזה הכי נכון בעיניי."

"זוהי למעשה פילוסופיה שעוסקת בסוגיות של הוגנות, בין אדם לחברו, אחריות אישית, ציפייה מאחרים, דילמות מוסריות. אין דבר יותר נפלא מזה. בנוסף, זה מחדד את החשיבה הלוגית". בהיותה שוחה בתחומי השיח האקדמי והאינטלקטואלי, הופתעה לאובי סוטר לגלות שדווקא המורשת של עמה לא הייתה מוכרת לה. "כשהתחלתי להכיר משפטים מהיהדות ראיתי שהתרבות של הפילוסופים הייתה עסוקה בגילוי עריות ובעבודה פגאנית, והיהדות הקדימה את כולם".
אז את רואה את הדת כמשהו פילוסופי, נתון לפרשנות?

"התורה היא לא אוסף הנחות תלויות פרשנות שכל אחד מהחכמים פירשו קצת אחרת. היא גם לא אידיאולוגיה עם תשובות פשטניות וחד משמעיות. לימוד התורה זה להניח שלתורה היה משהו חשוב להגיד לי, ולעסוק כל הזמן בשאלות הגדולות של החיים. "אפלטון אמר שהיהודים הם עם של פילוסופים, וכשהתחלתי לגלות על היהדות הבנתי למה הוא התכוון. היהדות עסוקה במי אני, מה החובה שלי לחברה, מה התפקיד שלי

מותר לשחק בכדור? ילדים קטנים מתעסקים בחיים שלהם, יודעים שיש נשגב. זו מהות האדם".
שלילת הלאומיות הביאה לפתחנו את בעיית המסתננים. איך את רואה את הסוגיה?
"ניצן הורביץ יצא בפוסט שבו הוא תומך בתושבי רמת אביב ג' שהתנגדו לפעילות חב"ד בשכונה, בנימוק שמגיע להם לחיות לפי הצביון שהם רוצים. אותו ניצן הורביץ העז לצאת על שפי פז שהתלוננה שאין צביון יהודי

"אגיד זאת בצורה הכי ישירה: אני לא רוצה למצוא אמונה, כי אם אמצא, אצטרך לשנות פרדיגמה. מבחינתי החיבור למסורת הוא הגות. פתאום גיליתי כמה העם שלנו חכם. מלמדים את הילדים שלנו תורה, משנה ותלמוד מגיל 5, מחדדים את ההבנה ואת האינטואיציות לגבי סוגיות משפט ומוסר, וזה הכי נכון בעיניי"

בשכונות של דרום תל אביב בגלל 100,000 אפריקאים. כאן יגידו לה: גזענות! כל בני האדם נולדו שווים. "אני טוענת שרק תינוקות הם שווים, כי שום דבר מהפוטנציאל שלהם לא התממש", תוקפת לאובי סוטר. "אין מטען אידיאולוגי, תרבותי, פסיכולוגי, ולכן הם שווים. אבל בשבטים אפריקאים אונס נשות היריב הוא טקטיקה מלחמתית מקובלת, אז אין מה לצפות שבשכונה תל אביבית הם יתנהגו אחרת. אם כל בני האדם נולדים כשהם כבר יודעים מה טוב ומה רע, אז למה יש ערכים או תרבות?"

דוהרים אל החידלון

הנושא הכואב ביותר, שמדיר שינה מעיניה של לאובי סוטר, הוא הדהירה המתמדת של העולם המערבי אל עבר חידלון. במדינות המערב מנשבת רוח חברתית חזקה וסוחפת המתיימרת להוביל את האנושות אל קדמה ונאורות, אך עושה את ההפך, ובעוד המהפכה האיסלמית רק הולכת וגוברת,

כאדם? זאת פילוסופיה, ככה בונים אדם בשלמותו. אדם שמתעסק כל הזמן בסוגיות של איך אני מחפש את הטוב, זו ההגדרה הכי טובה לפילוסופיה.
"יש לנו שכנים דתיים", היא מספרת בהתלהבות, "וכל יום הילדים שלהם מכינים שיעורי בית במרפסת. לפעמים אני שומעת אותם ומתענגת: האם מותר להרביץ בשבת? האם

לאובי סוטר מסתכלת על המציאות בפסימיות.
"הצונאמי שעובר היום על המערב הוא זוויעת עולם. זה לא טפטוף, זה שיטפון שהוא כמעט הרע המוחלט", היא אומרת בנחרצות, ומדגימה איך התהפכו היוצרות: "בשיח על הקיימות, כל ילד שנולד הוא פשע נגד האקלים. אם בעבר רצינו להשאיר את העולם במצב סביר כדי להעביר אותו לילדים שלנו במצב טוב, היום כבר אומרים לא ללדת צאצאים. יש בלבול בין האמצעי למטרה. אם המטרה הייתה להשאיר עולם ראוי לצאצאים שלנו והאמצעי היה קיימות, היום המטרה היא קיימות והאמצעי הוא לא ללדת צאצאים.

"התחזית שלי לא אופטימית", היא אומרת בכנות, "יש מגפה של טיפשות תהומית, והאנושות הכחידה את עצמה. דת האסלאם תהיה התליינית של המערב. התקווה היחידה שלי לעולם היא הציונות הדתית. הם שמרו על ההיגיון ועל המוסר, ומכיוון שהם שמרנים המגפה פגעה בהם מעט. "למרבה הצער אני חושבת שלא ניתן יהיה להציל את ישראל בתור מדינת הלאום של העם היהודי. כל שנותר הוא שכל היהודים בישראל ובעולם יתכנסו יחד לליבה שלהם שעוד בווערת: לב, שכל, תבונה ומוסר. אם נשמור על הניצוץ הזה מכל משמר, אז התרבות האנושית תיבנה מחדש. בסוף, האור היחיד שיהבהב הוא המדינה היהודית שתקום. אור לגויים פשוטו כמשמעו".

התחזית שלה בהחלט נשמעת קטסטרופלית וקשות לעיכול. אנחנו מנסות להיפרד באופטימיות, והיא חוזרת ותולה את תקוותיה בזהות היהודית שתשרוד את מבחני הזמן והפרוגרסיביות: "בישראל יש את ריכוז האנשים הגדול ביותר של אנשים שחיים לשם החיים, של יהודים ששומרים את האמונה".

